

Sjukhusens läkemedelsförsörjning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2007/08:142 Sjukhusens läkemedelsförsörjning.

Några följdmotioner har inte väckts.

I propositionen lämnas förslag som ger vårdgivare en ökad frihet att organisera läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus. Sjukhusen ska på egen hand eller genom avtal med andra aktörer helt eller delvis kunna sköta läkemedelsförsörjningen. Vårdgivaren ska organisera läkemedelsförsörjningen så att den bedrivs rationellt och på ett sådant sätt att behovet av säkra och effektiva läkemedel tryggas. För det ändamålet ska det finnas sjukhusapotek med farmaceutisk kompetens. Sjukhusapotek finns redan i dag och sköter läkemedelsdistributionen inom sjukhusen. Sjukhusapotek ska inte förväxlas med de s.k. expeditionsapoteken som vänder sig till allmänheten och drivs av Apoteket AB med stöd av bolagets verksamhetsavtal med staten.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2008.

I betänkandet finns 1 särskilt yttrande (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.	6
Särskilt yttrande	8
Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. (s, v, mp)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:142.

Stockholm den 3 juni 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Magdalena Andersson (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Tobias Krantz (fp), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Lars-Ivar Ericson (c), Per Svedberg (s), Gunvor G Ericson (mp) och Dan Kihlström (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2007/08:142 Sjukhusens läkemedelsförsörjning föreslår regeringen att riksdagen antar dess förslag lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslaget finns i bilaga 2.

Bakgrund

Den 21 december 2006 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag som gör det möjligt för andra aktörer än Apoteket AB att bedriva detaljhandel med receptbelagda och receptfria läkemedel (dir. 2006:136). Som en del av uppdraget ska utredaren lämna förslag som möjliggör för andra än Apoteket AB att distribuera godkända läkemedel och prövningsläkemedel till slutenvården. Utredaren ska också lämna förslag på hur andra än Apoteket AB ska få driva sjukhusapotek.

Utredningen som antog namnet Apoteksmarknadsutredningen lämnade den 27 augusti 2007 ett delbetänkande (SOU 2007:53) om sjukhusens läkemedelsförsörjning. Betänkandet har remissbehandlats och Lagrådet har därefter yttrat sig över lagförslaget. Regeringen har följt Lagrådets lagtekniska synpunkter, men i den del Lagrådet haft synpunkter på behovet av de föreslagna lagändringarna gör regeringen en annan bedömning.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vårdgivarna ska ges en ökad frihet att organisera läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus. Sjukhusen ska på egen hand eller genom avtal med andra aktörer helt eller delvis kunna sköta läkemedelsförsörjningen. Vårdgivaren ska organisera läkemedelsförsörjningen så att den bedrivs rationellt och på sådant sätt att behovet av säkra och effektiva läkemedel tryggas. För detta ändamål ska det finnas sjukhusapotek vid vilka det ska finnas farmaceutisk kompetens. Sjukhusapoteken sköter läkemedelsdistributionen inom sjukhus och ska inte förväxlas med de s.k. expeditionsapoteken som vänder sig till allmänheten och bedrivs av Apoteket AB med stöd av bolagets verksamhetsavtal med staten.

I propositionen lämnas förslag om att vårdgivaren ska anmäla till Läke-medelsverket hur läkemedelsförsörjning till och inom sjukhus ska vara organiserad. Även väsentliga förändringar av organisationen ska anmälas. Om det uppstår eller riskerar att uppstå allvarliga brister i läkemedelsförsörjningen till eller inom sjukhus ska vårdgivaren snarast anmäla detta till Läke-medelsverket.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2008.

Utskottets överväganden

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

Jämför särskilt yttrande (s, v, mp).

Propositionen

Regeringen anser att vårdgivarna bör ges en ökad frihet att organisera sjukhusens läkemedelsförsörjning. Detta bör kunna ske genom att sjukhusen på egen hand eller genom avtal med andra aktörer helt eller delvis sköter läkemedelsförsörjningen till eller inom sjukhus.

Kungl. Maj:ts kungörelse (1970:738) om läkemedelsförsörjningen vid sjukvårdsinrättningarna bör upphävas. Då denna får anses ha tillkommit genom beslut av Kungl. Maj:t ensam behöver den emellertid inte upphävas genom beslut av riksdagen.

Lagrådet har i sitt yttrande anfört att de föreslagna ändringarna inte innebär någon egentlig förändring av vad som följer av redan gällande bestämmelser och att det därför inte finns något behov av dessa. Regeringen konstaterar i denna del att Kungl. Maj:ts ovan nämnda kungörelse, enligt utredningens bedömning, utgör ett hinder för sjukvårdshuvudmännen att anlita någon annan än Apoteket AB för att driva sjukhusapotek. Sjukvårdshuvudmännen och övriga aktörer verkar i sin tillämpning av bestämmelserna ha gjort en liknande bedömning vilket fått till resultat att Apoteket AB driver samtliga sjukhusapotek. Sammanfattningsvis anser regeringen att det nu finns behov av att ändra regelverket.

Regeringen föreslår att vårdgivaren ska organisera läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus på ett sådant sätt att läkemedelsförsörjningen bedrivs rationellt och så att behovet av säkra och effektiva läkemedel tryggas. För detta ändamål ska det finnas sjukhusapotek vid vilka det ska finnas farmaceutisk kompetens. Med vårdgivare avses fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt bedriver hälso- och sjukvård.

Regeringen föreslår att vårdgivaren ska anmäla till Läkemedelsverket hur läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus ska vara organiserad. Om organisationen för läkemedelsförsörjningen väsentligt förändras, ska även detta anmälas till Läkemedelsverket.

Om det uppstår eller riskerar att uppstå allvarliga brister i läkemedelsförsörjningen till eller inom sjukhus ska vårdgivaren snarast anmäla detta till Läkemedelsverket.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om hur anmälningsskyldigheten ska fullgöras.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 september 2008. Enligt en övergångsbestämmelse till lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. ska läkemedelsförsörjning som bedrivs vid lagens ikraftträdande och som omfattas av anmälningsskyldigheten i 6 b § första stycket anmälas till Läkemedelsverket senast den 1 december 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om såväl behovet av som utformningen av de föreslagna bestämmelserna när det gäller sjukhusens läkemedelsförsörjning. Utskottet ställer sig således bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. och föreslår att riksdagen antar denna.

Särskilt yttrande

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. (s, v, mp)

Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Marina Pettersson (s), Lennart Axelsson (s), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Per Svedberg (s) och Gunvor G Ericson (mp) anför:

Vi stödjer i och för sig regeringens lagförslag, men när det kommer till den större frågan om den framtida organisationen av apoteksverksamheten delar vi inte regeringens bedömningar.

Apoteksmonopolet har visat sig fungera väl när det gäller att erbjuda läkemedel till låga priser som är enhetliga över hela landet. Apoteket AB har också lyckats åstadkomma en god tillgänglighet samt utnyttjat ny teknik för att ytterligare förbättra denna. Enligt vår uppfattning har Apoteket AB, med dess kompetenta personal, bidragit till en effektiv läkemedelshandling och en läkemedelsanvändning med mycket hög säkerhet och effektivitet. Befolkningens förtroende för och attityder till Apoteket AB är genomgående mycket positiva. Vi menar att det finns skäl att utveckla tillgänglighet, kostnadseffektivitet och service inom Apoteket AB, men att det saknas avgörande argument för en avreglering av apoteksmarknaden. Vad vi nu anför har vi framfört reservationsvis tidigare under året i samband med behandlingen av betänkandet 2007/08:SoU17 och vi kommer att fortsätta att noga följa beredningen av frågan om apoteksverksamhetens organisation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:142 Sjukhusens läkemedelsförsörjning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m.

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1996:1152) om handel med läkemedel m.m. ska införas fyra nya paragrafer, 6 a–6 d §§, samt närmast före 6 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §

Vårdgivaren ska organisera läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus på sådant sätt att kravet i 6 § sista meningen är uppfyllt. För detta ändamål ska det finnas sjukhusapotek, vid vilka det ska finnas farmaceutisk kompetens.

Med vårdgivare avses fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt bedriver hälso- och sjukvård.

Anmälan av verksamhet m.m.

6 b §

Vårdgivaren ska till Läke- medelsverket anmäla hur läke- medelsförsörjningen till och inom sjukhus ska vara organiserad.

Om organisationen för läke- medelsförsörjningen väsentligt förändras, ska detta anmälas till Läke- medelsverket.

6 c §

Om det uppstår eller riskerar att uppstå allvarliga brister i läke- medelsförsörjningen till eller inom sjukhus ska vårdgivaren snarast anmäla detta till Läke- medels- verket.

6 d §

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om hur anmälningskyldigheten i 6 b och 6 c §§ ska fullgöras.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2008.
 2. Läkemedelsförsörjning som bedrivs vid lagens ikraftträdande och som omfattas av anmälningsskyldigheten i 6 b § första stycket ska anmälas till Läkemedelsverket senast den 1 december 2008.